

Gedeputeerde Staten Provincie Utrecht
T.a.v. de heer H.P. van Essen
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Telefoonnummer

0346 25 40 10

E-mail

info@stichtsevecht.nl

CC: Provinciale Staten Utrecht

Datum

17 april 2025 VERZONDEN 17 APR. 2025

Onderwerp

Reactie op brief over windturbines in Stichtse Vecht

Geachte heer Van Essen, leden van de Gedeputeerde Staten,

In uw brief van 11 maart jl., als reactie op onze brief van 12 februari 2025, haalt u verschillende afspraken aan om uw keuze voor windenergie in de gemeente Stichtse Vecht te onderbouwen. Wij zijn het niet eens met deze onderbouwing. Het bezoek van de heer Van Essen aan ons college op 10 april jl. bevestigde nogmaals het fundamentele verschil in opvatting over de RES afspraken. Het ging daarbij ook over de inspanningen van Stichtse Vecht in het kader van de energietransitie (met onder andere uitbreiding of nieuwbouw van 3 hoogspanningsstations). In deze brief lichten wij onze bezwaren toe.

Inzet niet op waarde geschat

U geeft aan dat onze inzet voor de netuitbreidingen wordt gewaardeerd. Net als onze inzet voor zonne-energie. Echter blijkt deze inzet niet op waarde geschat te worden en door u gereduceerd tot het niet gerealiseerd hebben van concrete projecten. Vanaf ons aantreden als college in 2022 hebben wij, met onze raad, gewerkt aan het mogelijk maken van zon op het veld in Stichtse Vecht. We hebben altijd aangegeven ons bod van 0,1 TWh via zon op dak en zonnevelden te voldoen. Zeer binnenkort stellen wij, na een peiling hierover bij de raad, de nota nadere criteria zonnevelden vast. Dat is de laatste fase in het proces om de randvoorwaarden te formuleren. Inmiddels zijn wij concreet in gesprek met initiatiefnemers en verwachten de komende tijd een vooroverlegplan voor de aanleg van een zonneveld.

Ten onrechte

We blijven fundamenteel van inzicht verschillen of de inzet van gemeente Stichtse Vecht voldoende was om tot concrete projecten te komen. Echter zou het onmogelijk moeten zijn discussie te voeren over gemaakte afspraken in de Regionale Energiestrategie (RES) regio Utrecht. Toch blijkt dat laatste uit uw reactie op 11 maart. U blijft volhouden dat u handelt in lijn met de RES afspraken. Dat is volgens ons ten onrechte.

In de volgende alinea's reageren wij op aangehaalde afspraken waar u naar verwijst.

Bouwblok 4; een zoekproces met elkaar

U ontleent het recht om eenzijdig zoeklocaties op te leggen middels een projectbesluit uit het vierde bouwblok in de RES 1.0. Deze afspraak lezen wij nergens in de RES. We lezen over de *"permanente zoektocht"* (p35). Verder wordt in de beschrijving van bouwblok 4 de nadruk gelegd op *"met elkaar"* (p6), *"als samenwerkende overheden"* (p35) en als *"bekrachtiging van onze regionale samenwerking"* (p6). Uw handelswijze gaat vele malen verder dan een zoektocht en er is geen sprake van samenwerking.

Bouwblok 4; bevoegdheid besluitvorming bij gemeenteraden

Als u dan toch bouwblok 4 aanhaalt, dan wijzen wij u nadrukkelijk op het voorbeeld dat op pagina 35 van de RES 1.0 U16 wordt gegeven. In de context van voorbeeldonderzoeken naar windenergie in De Bilt en Bunnik staat: *"[...] is het uiteindelijk aan de gemeenteraden om er een besluit over te nemen."* Dit staat haaks op uw aanpak en besluit.

Uw ambitie ten koste van samenwerking en vertrouwen

U beargumenteert dat het planuitvalmechanisme de provincie het recht geeft om de opschalingsprocedure in te zetten. Volgens het planuitvalmechanisme U16 zou alleen bij geen oplossing op regionaal U16 niveau de opschaalprocedure ingezet moeten worden (p2). U heeft niet overwogen om de RES-bod fasering te wijzigen en meer tijd te nemen. Ook is het voor u geen optie geweest om kwantitatieve veranderingen door te voeren op het RES-bod van die gemeenten die daadwerkelijk planuitval hebben. Deze 2 oplossingen staan aangereikt in het planuitvalmechanisme (p2): *"Mogelijke uitkomsten: [- ...] - Consequenties voor het RES-bod fasering of kwantitatief."*

Afspraak: planuitval leidt tot opgave voor 2040

De fasering van het RES-bod wijzigen is een route die ook al in de RES 1.0 staat beschreven in het geval van planuitval. Het gevolg van planuitval zou namelijk, volgens de afspraken, moeten leiden tot een hogere opgave voor 2040: *"Planuitval voor 2030 wordt door continue monitoring de komende jaren zichtbaar. [...] Als compensatiemogelijkheden van bandbreedte en/of door projecten naar voren te halen niet haalbaar zijn, wordt de opgave voor 2040 hoger."*

IJkmomenten, géén deadlines

In de RES 1.0 is het ijkmoment van verleende vergunningen vastgesteld op 1 januari 2025 voor zover die nodig zijn om de bijdrage van 1,8 TWh in 2030 te realiseren. Verder staat er dat *"we ons maximaal inspannen om uiterlijk 1 januari 2025 de vergunningen voor zonnevelden en windturbines te verstrekken"*. De provincie koppelt daarom ten onrechte een sanctie aan een inspanningsverplichting. In gemeente Stichtse Vecht is geen sprake van planuitval. Er is geen reden om te veronderstellen dat Stichtse Vecht haar doelstelling voor 2030 niet haalt.

De motie gaat in tegen de afspraken

Met het aanhalen van de Provinciale Staten motie M24-21 'Wie goed doet, goed ontmoet' maakt u uw eigen spelregels, buiten de RES om. De motie is vastgesteld zonder betrokkenheid van de RES-regio en sluit niet aan bij de samenwerkingsprincipes.

Uitdaging tot helderheid

Uw besluit heeft een grote weerslag gehad op het vertrouwen van onze inwoners in de overheid. Tevens leidt het tot gespannenheid bij de betrokkenen en hun omgeving. Daar komt nog bij dat de provincie aangeeft onteigenen niet uit te sluiten. Ook in ons gesprek heeft de heer Van Essen dat niet uitgesloten, met als reden dat het nu nog niet aan de orde is. Daardoor blijft er onrust bij betrokkenen. Het is best mogelijk om op voorhand het onteigenen voor het plaatsen van windturbines uit te sluiten.

Samenvattend roepen wij u op alsnog af te zien van het plaatsen van windturbines in Stichtse Vecht vanwege strijdigheid met de RES-afspraken en de constructieve wijze waarop Stichtse Vecht bijdraagt aan de energietransitie.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders,

drs. R.C.L. Heijdra
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. A.J.H.T.H. Reinders
burgemeester